

РОЛЬ КЕРІВНИКА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗАКОННОСТІ ТА ДИСЦИПЛІНИ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Валентин Михайлович СТАРЧЕНКО,

аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0008-0894-2664>

Якість та ефективність виконання Державним бюро розслідування своїх завдань та функцій напряду залежить від того, наскільки якісно її керівник працює у напрямку забезпечення законності та дисципліни в діяльності даного відомства. Варто наголосити, що терміном «керівник» характеризується не просто позиція, а важлива організаційно-правова складова роботи ДБР. Це в тому числі підтверджується розгалуженим колом наукових підходів до тлумачення цієї категорії. Наприклад, С.А. Удовик пише: «Керівник – це людина, відповідальна за застосування й ефективність знань. Він повинен розподіляти потоки інформації, контролювати її засвоєння підлеглими, узагальнювати результати їхньої діяльності і спрямовувати нові знання на відповідні адреси» [1, с.159]. В юридичній енциклопедії Ю.С. Шемшученко надається два окремих тлумачення поняття «керівник»: 1) особа, яка керує діяльністю інших осіб, які досить часто й не являються її підлеглими, але підпорядковуються їй; 2) посадова особа, яку наділено адміністративною владою щодо очолюваного нею колективу і яка здійснює внутрішньо організаційне управління ним [2, с.82]. Цікаву думку пропонує Н.І. Куланін, який розглянув сутність категорії «керівник» крізь призму науки трудового права: «Керівник – це професія, потреба в якій виникає тоді, коли праця стає колективною. Саме керівник повинен вміти виробляти стратегію управління, консолідувати зусилля своїх підлеглих на розв'язання важливих завдань управління, використовуючи при цьому свою владу. На відміну від інших категорій працівників, що забезпечують управління, керівники являють собою групу посадових осіб, яким делеговані права та обов'язки владного характеру» [3, с.122].

Д.В. Лісний дійшов до висновку, що керівник – це професіонал, який надає свої послуги організації і досягає поставленої мети за допомогою найбільш ефективних способів, що не суперечать законодавству та нормам моралі. Крім того, вчений наголошує, що керівники структурних підрозділів правоохоронних органів, перебуваючи на різних щаблях влади, сприяють впровадженню інноваційних технологій в діяльність державних органів та визначаються їх вектор розвитку [4, с.14]. Суто в аспекті державного управління зміст терміну «керівник» дослідив М.В. Мельничук наголосивши: керівник – це посадова особа, яка має право приймати управлінське рішення і здійснювати адміністративно-господарські дії. «Це визначення висвітлює такі особливості цієї групи державних службовців, як: наділення на постійній основі повним обсягом повноважень, передбачених законодавством з питань державної служби щодо категорії посадових осіб, а також

особливими, додатковими повноваженнями – приймати управлінське рішення і вчиняти адміністративно-господарські дії», - резюмує науковець [5, с.64].

Проведений вище аналіз дає змогу констатувати, що категорію «керівник» можна розглядати у декількох аспектах: 1) соціальному значенні, керівник – це особа, яка володіє більшим професіоналізмом, а також ширшим багажем знань, навичок та вмінь, аніж інші працівники, завдяки чому має можливість спрямовувати та координувати роботу певного кола суб'єктів, які реалізують відповідний вид діяльності; 2) в управлінському аспекті, керівник – це адміністративна ланка підприємства, установи чи організації, яка забезпечує виконання широких управлінських функцій пов'язаних із плануванням, організацією та контролем роботи об'єктів управління з метою досягнення поставлених завдань; 3) з точки зору права, керівник – це посадова особа підприємства, установи чи організації, яка відповідно до норм чинного законодавства, відомчих та/або установчих локальних документів наділена дисциплінарної владою, а також більш широким колом прав та обов'язків по відношенню до інших працівників (службовців).

Таким чином, керівник відіграє ключову роль у забезпечення законності та дисципліни в діяльності Державного бюро розслідувань. Зазначене обумовлено наступними чинниками: по-перше, володіє широким інструментарієм, який надає йому можливість здійснювати управлінський та дисциплінарний вплив на особовий склад органів та підрозділів Бюро; по-друге, на відміну від багатьох інших суб'єктів, керівник знаходиться в «середині» структури ДБР, безпосередньо керує її елементами (органами та підрозділами), а відтак має більше можливостей для оперативного вирішення поточних завдань у сфері забезпечення законності та дисципліни у функціонування даного відомства; по-третє, здійснює безпосередній, поточний та систематичний контроль за станом роботи підпорядкованих органів та підрозділів, що дає можливість попереджати та своєчасно виявляти і припиняти порушення в процесі діяльності підпорядкованих йому осіб; по-четверте, застосовує заходи дисциплінарної відповідальності за порушення трудової дисципліни; по-п'яте, проводить просвітницьку діяльність серед підпорядкованого йому колективу, що є важливим превентивним засобом забезпечення дисципліни в процесі службової діяльності.

Список використаних джерел:

1. Удовик С. А. Государственность Украины: истоки и перспективы. К. : Ваклер, 1999. 208 с.
2. Юридична енциклопедія: В 6т. Редкол Ю.С. Шемшученко (відп.ред.) та ін.- К.: Українська енциклопедія, 1998. в 6 т. Т. 3: К-М., 2001 792с.
3. Ізбаш К.С. Організаційно-правові засади роботи з персоналом органів досудового слідства МВС України: дис. ... канд. юрид. наук. Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ. 2008. 190 с.
4. Лісний Д.В. Адміністративно-правові основи делегування повноважень в діяльності правоохоронних органів України: дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя: Класичний приватний університет. 2009. 198 с.
5. Мельничук М.В. Адміністративно-правові засади управлінської діяльності керівників органів виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук. Київ: Інститут законодавства Верховної Ради України. 2009. 197 с.